

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 3,864 คน (คณะกรรมการออกเสียงประชามติอำเภอห้วยราช. 2550 : 3)

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร ในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 3,864 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครชชี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 111) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 351 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดเขตเลือกตั้งเป็นชั้นภูมิ และจำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ กำหนดให้เป็นสัดส่วนกับจำนวนประชากรในชั้นภูมินั้น ๆ แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปตามกลุ่มต่าง ๆ เป็นสัดส่วนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้ตามจำนวนสัดส่วนในชั้นภูมินั้น ๆ ดังแสดงตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช

เขตเลือกตั้ง	จำนวนประชาชน ที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
เขตเลือกตั้งที่ 1	1,936	176
เขตเลือกตั้งที่ 2	1,928	175
รวม	3,864	351

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ในเรื่องข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

- 1.1. เพศ
- 1.2. อายุ
- 1.3. ระดับการศึกษา
- 1.4. อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 6 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่เคย ประกอบด้วย

- 2.1 ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในด้านการเมืองการเลือกตั้งของเทศบาลผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลห้วยราช จำนวน 15 ข้อ คือข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 15
- 2.2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล จำนวน 10 ข้อ คือข้อที่ 16 ถึงข้อที่ 25
- 2.3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล จำนวน 10 ข้อ คือข้อที่ 26 ถึงข้อที่ 35

ซึ่งแบบสอบถามนี้ ประกอบไปด้วย 6 ตัวเลือก ตามระดับความมากน้อยของ บทบาทการมีส่วนร่วม ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย น้อยที่สุด และ ไม่เคย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยราช

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแบบสอบถามของงานวิจัยฉบับนี้

2.2 ศึกษาเทคนิค และวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบสร้างมาตรวัดทัศนคติตามเทคนิคการวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยใช้หลักการวัดค่ารวมและประเมินลักษณะจากค่าคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighting Mean Score)

2.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานการวิจัย กรอบความคิดของการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

2.4 ร่างแบบสอบถามไปเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความถูกต้อง ของแบบสอบถาม ครั้งนี้ ได้แก่

2.5.1 ดร. ศุภชาติ ยงค์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภูมิสารสนเทศ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.5.2 ว่าที่ร้อยตรี ทวี ชุนเกาะ รักษาการผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบุรีรัมย์

2.5.3 คุณกฤษณู เหลืองพิบูลกิจ ปลัดอำเภอ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานปกครองอำเภอตาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

2.6 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญกลับไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อนำไปแก้ไข

2.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.8 นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.839 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนการ

1.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงนายกเทศมนตรีตำบลห้วยราช เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตนเอง จำนวน 351 ฉบับ

2. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำกลับมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม เก็บรวบรวมมาได้ 351 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ

ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ให้ค่าคะแนนตามเกณฑ์ระดับปฏิบัติการแต่ละฉบับ โดยมีเกณฑ์น้ำหนักคะแนน

ดังนี้

6 คะแนน	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
5 คะแนน	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
4 คะแนน	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
3 คะแนน	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย

2 คะแนน หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1 คะแนน หมายถึง การไม่เคยมีส่วนร่วม

3. ประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่
หาค่าร้อยละ และเสนอข้อมูลในรูปของตารางแสดงจำนวนร้อยละ

5. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลห้วยราช แล้ววิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
Deviation) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ตัดสินการวิเคราะห์ดังนี้ (กานดา พูลลาภทวี, 2530 : 79)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.51 - 6.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม มาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม น้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ไม่เคย

6. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน
จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ Independent Samples t - test ส่วนการเปรียบเทียบ
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และ
อาชีพ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ F - test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เชฟเฟ้ (Sheffé)
กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

7. ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content
Analysis) โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 261)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นแอลฟา
k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนรายข้อ
s^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร ร้อยละ (\%)} = \frac{X \times 100}{n}$$

เมื่อ X	แทน	จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

(\bar{X})	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

$S.D.$	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนกำลังสอง
$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดกำลังสอง
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด

3. ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ตรวจสอบนัยสำคัญทางสถิติตามสมมติฐาน การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสองกลุ่มโดยใช้ สถิติ Independent Samples t-test มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2541 : 295)

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้แจกแจงแบบ t-Distribution
\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มที่ 1
\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มที่ 2
s_1	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
s_2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มที่ 1
n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มที่ 2

3.2 การทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ทดสอบโดยใช้สถิติ F - test มีสูตรดังนี้ (สิน พันธุ์พินิจ. 2549 : 247)

$$\text{สูตร } F = \frac{Ms_b}{Ms_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่มีมาแจกแจงแบบ F -distribution ด้วยค่า $n_1 - 1, n_2 - 1$

Ms_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean-Square Between Group)

Ms_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean-Square Within Group)

3.3 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของ เชฟเฟ้ (Sheffé) มีสูตรดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548 : 201)

$$\text{สูตร } CV2 = \sqrt{(K-1)(F^*)(Ms_{within})(2/n)}$$

เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่มในตัวอย่าง

F^* แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)

Ms_{within} แทน Mean Square Within Group

n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด